

Sygn. akt II Ka 455/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2021r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia SO Grażyna Jaszczuk
Protokolant:	st. sekr. sąd. Beata Defut-Kołodziejak

przy udziale Prokuratora Agnieszki Gańko

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2021 r.

sprawy **D. M.**

oskarżonego z art. 157 § 3 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 26 marca 2021 r. sygn. akt II K 895/20

wyrok uchyla i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Mińsku Mazowieckim do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 455/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 26 marca 2021 r., sygn. II K 895/20

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#

art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w

	zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
----		-----	-----	-----	-----
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
-----	-----	-----	-----	-----	-----

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
-----	-----	-----

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)	
---	--

Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiężle o powodach nieuwzględnienia dowodu
-----	-----	-----

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
	Zarzut	
1.	<p>Obraza przepisów prawa karnego procesowego, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 4 kpk, art. 7 kpk, art. 410 kpk, polegająca na jednostronnej, dowolnej ocenie zebranego materiału dowodowego, dokonanej z przekroczeniem przez Sąd granic swobodnej oceny dowodów, przeprowadzonej tylko i wyłącznie na korzyść oskarżonego, bez uwzględnienia okoliczności przemawiających na jego niekorzyść oraz dokonaniu oceny materiału dowodowego w sposób sprzeczny ze wskazaniami wiedzy, doświadczenia życiowego, nienależyte rozważenie niektórych dowodów ujawnionych w toku postępowania we wzajemnym ich powiązaniu lub całkowite ich pominięcie, w szczególności zeznań pokrzywdzonej J. W., zeznań D. S., D. B., A. B., A. W., B. K., J. Z., B. R., regulaminu targowisk zlokalizowanych na nieruchomościach stanowiących własność miasta S., notatki służb owej D. S. do kierownika gospodarki komunalnej i mieszkaniowej, protokołu oględzin miejsca zdarzenia wraz z dokumentacją fotograficzną, instrukcji montażu parasola, co spowodowało wysnucie przez Sąd mylnego wniosku, że D. M. nie popełnił zarzucanego mu czynu</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

	<p>z art. 157 § 3 kk, gdyż zdaniem Sądu oskarżony nie dopuścił się w dniu zdarzenia uchybień, zaniedbań, których następstwem było zdarzenie objęte aktem oskarżenia, co w konsekwencji doprowadziło do jego uniewinnienia.</p>	
<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Apelacja prokuratora wobec zasadności zarzutów podniesionych w jej treści stała się podstawą do wydania orzeczenia o charakterze kasatoryjnym. Zaskarżony wyrok został wydany z obrazą wskazanych przez oskarżyciela publicznego przepisów prawa procesowego art. 4 kpk, art. 7 kpk i art. 410 kpk, zaś konsekwencją tychże uchybień było poczynienie przez Sąd merytoryczny błędów w ustaleniach faktycznych.</p> <p>W pierwszej kolejności podkreślenia wymagało na czym dokładnie, zgodnie z aktem oskarżenia, miało polegać wyczerpanie przez oskarżonego znamion czynu z art. 157 § 3 kk – na nieumyślnym spowodowaniu naruszenia czynności ciała pokrzywdzonej, trwającym dłużej niż 7 dni, poprzez niewłaściwe zabezpieczenie przez oskarżonego parasola na targowisku miejskim, który w wyniku podmuchu wiatru przewrócił się na pokrzywdzoną, w wyniku czego doznała ona do złamania wieloodłamowego szyjki kości udowej prawej.</p> <p>Jak orzekł Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 20 września 2017 r., sygn. III KK 28/17 w przypadku przestępstw nieumyślnych, gdy brak jest co do zasady szczególnej, podmiotowej</p>		

komponenty negatywnej moralnej oceny czynu w postaci nagannego zamiaru, dla przyjęcia karygodnego charakteru przyczynienia się do powstania skutku konieczne jest ustalenie, że sprawca - niezależnie od innych warunków obiektywnego przypisania skutku - zachowaniem swoim w sposób znaczący zwiększył ryzyko wystąpienia skutku stanowiącego znamię typu czynu zabronionego, co najczęściej będzie można wnioskować z faktu istotnego naruszenia reguł ostrożnego postępowania z dobrem prawnym w danych warunkach (LEX nr 2397573).

Judikat ten będzie stanowić punkt wyjścia dla rozważań Sądu Okręgowego. Sąd Rejonowy skonstatował, iż oskarżony nie dopuścił się w dniu zdarzenia uchybień, zaniedbań, których następstwem było zdarzenie z a/o. Argumenty wskazujące na zaniedbania oskarżonego przekonująco oraz zgodnie z art. 4 kpk, art. 7 kpk i art. 410 kpk, wyłuszył jednak oskarżyciel publiczny.

Bezsprzecznie do popełnienia czynu z art. 157 § 3 kk może dojść przez działanie lub zaniechanie sprawcy. Osobą odpowiedzialną za organizację stanowiska handlowego na targowisku miejskim w S., w tym za właściwe zabezpieczenie parasoli i samą sprzedaż owoców w dniu zdarzenia był oskarżony D. M..

Zgodnie z § 7 pkt 4 w/w Regulaminu targowisk zlokalizowanych na nieruchomościach stanowiących własność miasta S., stanowiącego załącznik do uchwały Rady Miasta S. nr (...) z dnia 24.10.2013 r. organizacja stanowiska handlowego, w szczególności

sposób magazynowania towarów, musi zapewnić bezpieczeństwo kupującym, sprzedającym oraz innym osobom (k. 54), zaś § 7 pkt 7 tego regulaminu stanowi, iż za znajdujące się na terenie targowiska towary, opakowania i urządzenia oraz ich należyte składowanie i zabezpieczenie odpowiada właściciel (k. 52-54), w tym konkretnym przypadku D. M., w którego dyspozycji pozostawały parasole w dniu zdarzenia.

Sąd Rejonowy w przyczynach uniewinnienia wskazał, iż zauważyć należy, że parasole rozstawiane były przez trzech pracowników wspólnie i trudno ustalić, dlaczego akurat jeden z nich miałby ponosić odpowiedzialność za przewrócenie jednego z parasoli (k. 169). Tok rozumowania Sądu a quo pozostawał jednak nielogiczny, sprzeczny z normą art. 410 kpk i przez to dowolny. Oskarżyciel jako kontrargument trafnie przytoczył fragment wyjaśnień oskarżonego, z których wynikało, iż w dniu zdarzenia z a/o to on rozstawiał nogi parasola, wg niego tak samo dobrze jak zawsze w tym dniu (k. 138-139). Niezgodne były wyjaśnienia D. M. w części dotyczącej twierdzenia, że oskarżony dysponował tylko parasolami, bez instrukcji ich rozłożenia i użytkowania, w sytuacji, gdy z doświadczenia życiowego wynika, iż do każdego produktu każdorazowo dołączana jest instrukcja. W czasie pracy u D. B. oskarżony użytkował kilka parasoli, bo jak przyznał dziurawią się i kupowane są nowe. Rację miał zatem prokurator, iż bardzo mało prawdopodobne jest, aby za każdym razem pracodawca, tj. D. B. rozrywał opakowania parasola i odłączał od niego instrukcje rozłożenia oraz użytkowania kolejnych parasoli.

Instrukcja lub jej brak nie wyłączała po stronie oskarżonego zapewnienia kupującym bezpieczeństwa i zachowania środków ostrożności jakie wynikały z zasad racjonalnego myślenia i warunków atmosferycznych, jakie występowały w danym dniu. Świadkowie przesłuchani w tej sprawie, którzy w dniu zdarzenia byli na targowisku, zgodnie zeznali inni sprzedawcy zabezpieczali parasole przed upadkiem: bryłami betonowymi (k. 149v – wg relacji J. Z.), płytami chodnikowymi (k. 150 – A. B.), kaflem albo torbą z towarem (k. 150v – A. W.) lub poprzez przywiązanie sznurami lub gumą (k. 151v – B. K.). Oskarżony w dniu zdarzenia nie zabezpieczył parasoli w żaden z powyższych sposobów, nie złożył ich mimo silniejszego wiatru i nie ustawił ich po stronie sprzedającego. Na konieczność dodatkowego zabezpieczenia stabilności parasoli zwrócił również uwagę prokurator. Wynikać ona miała z zeznań B. K., która przyznała, iż z rozmowy ze starszą panią, którą zabrała karetka (pokrzywdzoną), dowiedziała się, iż inne osoby już wcześniej zwracały uwagę handlującym, aby złożyli parasole, bo na kogoś może się przewrócić (k. 67, 151-151v) szczególnie, że na stoisku oskarżonego dwie parasole stały od strony klientów.

Sąd Rejonowy nie odpowiedział na pytanie czy oskarżony w skutek niezachowania ostrożności i spoczywającym na nim obowiązku zapewniania bezpieczeństwa kupującym (§ 7 pkt 4 w/ w Regulaminu targowisk) mógł doprowadzić do przedmiotowego zdarzenia i czy w tym względzie zachodzi oczywisty i niebudzący wątpliwości związek

przyczynowy. Należy go rozumieć jako obiektywne powiązanie ze sobą zjawiska nazwanego przyczyną ze zjawiskiem określonym jako skutek. Istnienie związku przyczynowego jako zjawiska obiektywnego jest determinowane okolicznościami faktycznymi konkretnej sprawy. Koncepcja adekwatnego związku przyczynowego przyjmuje, że następstwa normalne badanej przyczyny nie muszą stanowić jej skutków czasowo „bezpośrednich”, bowiem związek ten będzie zachodził zarówno w przypadku prostych powiązań kauzalnych, jak i bardziej złożonych, w których relacje kauzalne są wieloczłonowe. W realiach rozpoznawanej sprawy zważenia przez Sąd Rejonowy wymagało zatem zwiększenie ryzyka wystąpienia skutku, o którym stanowi art. 157 § 3 kk, w wyniku działania, a właściwie zaniechania oskarżonego opisanego powyżej i ustalenie, czy pomiędzy poszczególnymi jego ogniwami zachodzi zależność przyczynowa.

Kwestią wykładni prawa, a w szczególności znamion typów czynów zabronionych znamienych skutkiem, jest odpowiedź na pytanie, jaki stopień zwiększenia ryzyka jest konieczny dla przyjęcia realizacji przesłanek odpowiedzialności karnej za skutek. Nie ulega wątpliwości, że sama obiektywna przewidywalność wystąpienia skutku nie jest jeszcze wystarczająca, bowiem w perspektywie przestępstw skutkowych chodzi o przewidywalność znacznego, a nie jakiegokolwiek stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia skutku. Podobnie samo naruszenie reguł ostrożności nie wystarczy dla przypisania sprawcy odpowiedzialności za skutek, o

<p>ile rezultatem tego naruszenia nie jest istotne zwiększenie ryzyka wystąpienia skutku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2012 r., sygn. II KK 193/11, OSNKW 2012, nr 9, poz. 8, LEX).</p> <p>Przedstawione powyżej rozważania doprowadziły Sąd Okręgowy do przekonania o konieczności uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania niniejszej sprawy Sądowi Rejonowemu w Mińsku Mazowieckim do ponownego rozpoznania.</p>		
Wniosek		
- o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Mińsku Mazowieckim;	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Zasadność zarzutu warunkowała zasadność wniosku apelacyjnego.		

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	-----
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
-----	-----
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	

5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
-----	-----
Zwięzłe o powodach utrzymania w mocy	
-----	-----
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
-----	-----
Zwięzłe o powodach zmiany	
-----	-----

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	----- # art. 439 k.p.k. -----
Zwięzłe o powodach uchylenia	
-----	-----
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia	

3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Związłe o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		

4.1.	Sąd Odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w I instancji lub co do którego w pierwszej instancji umorzono postępowanie.	# art. 454 § 1 k.p.k.
Związłe o powodach uchylenia		
Gdyby postępowanie zostało przeprowadzone w sposób prawidłowy, przy rozważeniu przez Sąd Rejonowy wskazanych w niniejszym uzasadnieniu kwestii, możliwym pozostaje, iż Sąd I Instancji nie wydałby wyroku uniewinniającego. Uwzględnienia w wyroku kasatoryjnym wymagała reguła ne peuis i zasada dwuinstancyjności postępowania.		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
Rozpoznając przedmiotową sprawę po raz kolejny, Sąd I instancji przeprowadzi postępowanie w sposób pozbawiony wyżej opisanych uchybień, dogłębnie analizując kwestie wskazane przez Sąd Odwoławczy, a pominięte lub niedostrzeżone przez Sąd Rejonowy. Następnie dokona wszechstronnej,		

wnikliwej, wieloaspektowej i konfrontacyjnej analizy wszystkich dowodów zgromadzonych w sprawie, wyprowadzając wnioski zgodne z treścią art. 4 kpk, art. 7 kpk i art. 410 kpk.

Niejako na marginesie, dodać jedynie można, że brak odpowiedzialności karnej za przyczynienie się do powstania skutku w żadnym wypadku nie wyklucza możliwej odpowiedzialności cywilnej D. M. (np. na podstawie art. 361 kc), albowiem warunki przypisania sprawcy skutku w prawie karnym są bardziej restrykcyjne, aniżeli w prawie cywilnym (por. w/w postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2012 r., sygn. II KK 193/11, OSNKW 2012, nr 9, poz. 8, LEX).

5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku

Przytoczyć okoliczności

6. Koszty Procesu

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku

Przytoczyć okoliczności

7. PODPIS